

FITXA IDENTIFICATIVA**DADES DE L'ASSIGNATURA**

Codi: 44516
Nom: Psicomotricitat i activitat física en pedagogia terapèutica
Cicle: Màster Universitari Oficial
Crèdits ECTS: 3
Curs acadèmic: 2026-27

TITULACIONS

Titulació	Centre	Curs	Període
2215 - M.U. Educació Especial	Facultat de Filosofia i Ciències de l'Educació	1	Segon quadrimestre

MATÈRIES

Titulació	Matèria	Caràcter
2215 - M.U. Educació Especial	TIC, psicomotricitat i expressió musical i plàstica en pedagogia	OPTATIVA

COORDINACIÓ

MARTOS GARCIA DANIEL

LOPEZ CAÑADA ELENA

RESUM

En l'assignatura de Psicomotricitat i Activitat Física en Pedagogia Terapèutica, es pretén vivenciar i descobrir la realitat de les persones amb discapacitat en l'àmbit motriu, amb la intenció d'empatitzar amb elles i crear així actituds favorables a la inclusió. Si bé és cert que l'activitat física adaptada contempla immillorables possibilitats d'integració, no ho és menys que tradicionalment ha vingut acompanyada d'estereotips perjudicials. Conseqüentment es tracta de dotar a les i els alumnes de pautes i experiències que els permeten afrontar les sessions d'educació física o els entrenaments d'algun esport amb certes garanties. La finalitat última és sensibilitzar al futur professional que la discapacitat no és absoluta sinó, més aviat, relativa, en molts casos creada, i totalment superable a través de l'activitat física. En conclusió, i d'acord amb l'argumentat més amunt, l'assignatura s'estructura en tres grans blocs. En primer lloc, i com a punt de partida, tenim la part de sensibilització la qual, mitjançant l'experiència plena de la deficiència, portarà a l'alumnat a empatitzar amb les persones amb NEE. En segon lloc, i des d'una òptica oposada, ens endinsarem en l'àmbit de la inclusió en la sessió d'Educació Física i les possibilitats i estratègies de les quals podem fer ús. En tercer lloc, tenim el bloc dedicat a l'esport adaptat on es practicaran les principals disciplines, tant adaptades com a específiques i el seu entrenament, afavorint així assentar les bases per a un treball amb clubs i equips esportius.

CONEXEMENTS PREVIS

RELACIÓ AMB ALTRES ASSIGNATURES DE LA MATEIXA TITULACIÓ

No s'ha especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

ALTRES TIPUS DE REQUISITS

No s'han especificat restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

COMPETÈNCIES / RESULTATS D' APRENENTATGE

2215 - M.U. Educació Especial

Dissenyar, aplicar i avaluar estratègies educatives inclusives

Dissenyar, planificar i avaluar mesures ordinàries i específiques d'atenció en funció de les diferents necessitats específiques de suport educatiu i en el context social

Dissenyar i gestionar procediments d'intervenció en l'àmbit de les necessitats específiques de suport educatiu

Posseir i comprendre coneixements que aportin una base o oportunitat de ser originals en el desenvolupament i / o aplicació d'idees, sovint en un context de recerca.

Que els estudiants posseïsquen les habilitats d'aprenentatge que els permeten continuar estudiant d'una forma que haurà de ser en gran manera autodirigida o autònoma.

Que els estudiants sàpiguin aplicar els coneixements adquirits i la seua capacitat de resolució de problemes en entorns nous o poc coneguts dins de contextos més amplis (o multidisciplinaris) relacionats amb la seua àrea d'estudi.

Que els estudiants sàpiguin comunicar les conclusions (i els coneixements i les raons últimes que les sustenten) a públics especialitzats i no especialitzats d'una manera clara i sense ambigüitats.

Saber col·laborar en els àmbits acadèmic i social amb famílies, professionals i institucions

Tindre un compromís actiu amb la no discriminació, la igualtat d'oportunitats i l'equitat

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La percepció del propi cos com a base per a la comprensió de les NEE.

El cos, el moviment i la diversitat funcional.

El cos i les seues possibilitats d'expressió.

El cos: anàlisi crítica de les seues possibilitats i limitacions.

2. Educació física per a alumnes amb NEE.

Normatives i realitats de l'EF.
L'EF com un element d'educació motriu.
L'EF com un mitjà d'inclusió.

3. Adequacions i adaptacions per al tractament de diferents discapacitats.

La inclusió educativa en EF. Teoria i pràctica.
L'actitud del professorat com a eina per a l'atenció a la diversitat.
L'empatia i la reflexió crítica sobre la inclusió.

4. Possibilitats comunicatives, motrius i motivacionals per a alumnes amb NEE.

El joc tradicional i l'alumnat amb NEE.
L'expressió corporal i l'alumnat amb NEE.
L'aprenentatge cooperatiu i l'alumnat amb NEE.
L'esport adaptat i l'alumnat amb NEE.

VOLUM DE TREBALL (HORES)

ACTIVITATS PRESENCIALS

Activitat	Hores
Teoria-Pràctiques	21,00
Total hores	21,00

ACTIVITATS NO PRESENCIALS

Activitat	Hores
Assistència a altres activitats	0,00
Elaboració de treballs individuals o en grup	45,00
Estudi i treball autònom	5,00
Preparació de classes	0,00
Preparació d'activitats d'avaluació	4,00
Resolució de casos pràctics	0,00
Total hores	54,00

METODOLOGIA DOCENT

La metodologia docent es basarà en l'experiència vivencial de situacions concretes on interactuen la discapacitat i el moviment. Així, la proposta de l'assignatura és eminentment pràctica, combinant la pràctica i la reflexió. Es farà ús de les activitats grupals i les tasques de simulació per a desenvolupar l'empatia, adquirir coneixements i facilitar l'actitud cap a la inclusió. En aquest sentit, les propostes metodològiques principals seran:

- Lliçó magistral participativa
- Ensenyament en petit grup
- Tutoria acadèmica
- Treball en grup i cooperatiu
- Exposició, debat i coordinació

ó

AVALUACIÓ

L'avaluació formativa i continua de l'assignatura queda diferenciada en tres blocs clarament: -Activitats a l'aula i participació a les sessions (20% de la nota final). Donat que l'assignatura té un caràcter eminentment pràctic, totes les sessions es desenvoluparan al gimnàs on es duran a terme diferents activitats pràctiques. D'aquesta forma, l'assistència a les sessions es tindrà present a la qualificació d'aquest apartat. Malgrat això, l'assistència no és suficient per obtenir la màxima qualificació en aquest apartat, doncs l'alumnat haurà de participar activament a les activitats que es plantegen, expressar-se de forma crítica a les discussions, arribar puntualment, portar la vestimenta adient per a la pràctica i mostrar-se de forma respectuosa. -Desenvolupament d'un treball en grup (60% de la nota final). Aquest treball es desenvoluparà seguint les directrius explicades al llarg de l'assignatura i haurà de reflexar una proposta inclusiva d'educació física, la qual s'haurà d'aplicar de forma pràctica al gimnàs. El treball haurà de ser original, inclús, on tot el grup participe activament i amb una coherència entre allò que es pretén i allò que es desenvolupa, atenent a les característiques pròpies de l'educació física i del context. La part escrita preveu l'heteroavaluació, si més no, la d'exposició combinarà l'avaluació del professorat amb l'autoavaluació i l'avaluació per parells. -Elaboració d'una tasca individual (20%) de la nota final. Aquesta versa sobre la lectura d'un text dedicat a la inclusió en Educació Física i la resposta argumentada i crítica de diverses preguntes al respecte del text. Com a criteris d'avaluació tenim el rigor, la originalitat de les respostes i la reflexió crítica. D'acord amb la normativa vigent, es preveu que les dues activitats siguin recuperables en segona convocatòria: Activitats a l'aula i participació a les sessions es podrà fer acudint a alguna activitat d'esport adaptat o específic, seguint les directrius del professorat en cada moment, de forma que cada esdeveniment presenciat compensarà una sessió pràctica de l'assignatura. Aquesta part de l'avaluació no es podrà superar mitjançant una prova final. • El treball en grup es podrà fer de dues formes: a), si l'avaluació negativa l'ha obtingut el grup sencer, el treball s'haurà d'entregar en segona convocatòria, corregint les errades especificades. En cas que s'haja de repetir l'exposició, aquesta es durà a terme en les condicions especials que determine el professorat. B), si l'avaluació negativa l'ha obtingut una persona de forma individual, haurà de superar les errades especificades de forma individual. Així, aquesta part de l'avaluació sí que pot ser superada amb una prova final. • El treball individual es podrà entregar de nou en segona convocatòria. • En el cas de requerir alguna activitat per dilucidar les matrícules d'honor, el professorat podrà convocar una prova final escrita per a tal finalitat. En el cas de persones que no segueixen l'avaluació formativa i continua, la forma de superar l'assignatura serà mitjançant una prova teòrica i pràctica, la qual consistirà en un examen conceptual i en l'entrega i defensa d'un treball, com el grupal de l'avaluació continua, però individual. La realització fraudulenta de proves d'avaluació i el plagi en treballs d'avaluació seran considerats conforme al Reglament d'avaluació i qualificació de la UV (ACGUV 108/2017) i al Protocol d'actuació davant pràctiques fraudulentes (ACGUV 123/2020). L'ús de tecnologies (inclosa IA), que no siga prèvia i expressament autoritzat pel professorat, per a confeccionar materials d'avaluació, permetrà que aquests no siguin considerats com d'autoria pròpia i seran tractats segons la reglamentació vigent i el Codi de Convivència i Bones Pràctiques de la UV (ACGUV 300/2023, DOGV, núm. 9747/18.12.2023).. 9747/18.12.2023).

BIBLIOGRAFIA

- Caus, N. y Santos, E. (2011). Análisis de la labor docente en el proceso de inclusión de alumnado con discapacidad en el área de educación física. Educación y diversidad: Revista inter-universitaria de investigación sobre discapacidad e interculturalidad, vol.5, n.1, 119-130.
- ARRÁEZ MARTÍNEZ, J.M. (1998): Teoría y praxis de las adaptaciones curriculares en la educación física. Ed. Aljibe.
- GOMENDIO, M. (2000): Educación física para la integración de niños con necesidades educativas especiales. Gymnos.
- López Pastor, V. M. (2012). Didáctica de la educación física, desigualdad y transformación social. Estudios pedagógicos, vol.38, n. especial, 155-176.
- Martos, D. (2009). Jugar a pelota valenciana en silla de ruedas. Un estudio de caso sobre la inclusión mediante la investigación-acción. Tándem: Didáctica de la Educación Física, n.31, 101-109.
- Martos, D. y Valencia-Peris, S. (2015). Osteogénesis imperfecta y educación física. Un caso inédito de inclusión educativa. Estudios pedagógicos
- MENDOZA, N. (2009): Propuestas prácticas de educación física inclusiva para la etapa de secundaria. Inde, Barcelona.
- Molina, J.P. y Valenciano, J. (2010). Creencias y actitudes hacia un profesor de educación física en silla de ruedas: Un estudio de caso. Revista de Psicología del Deporte, vol. 19, n.1, 137-149.
- Morley, D., Bailey, R., Tan, J. y Cooke, B. (2005). Inclusive Physical Education: teachers views of including pupils with Special Educational Needs and/or disabilities in Physical Education. European Physical Education Review, n.1, 84-107. [DOI: 10.1177/1356336X05049826]
- RÍOS HERNÁNDEZ, M. (1998): El juego y los alumnos con discapacidad Ed. Paidotribo, Barcelona
- RÍOS HERNÁNDEZ, M. (2003): Manual de educación física adaptada al alumnado con discapacidad. Editorial Paidotribo
- Ríos, M. (2009). La inclusión en el área de Educación Física en España. Análisis de las barreras para la participación y aprendizaje. Ágora para la EF y el Deporte, n.9, 83-114.

- BUENO MARTÍN et. al. (1994): Deficiencia visual. Aspectos psicoevolutivos y educativos. Ed. Aljibe
- CASTELLOTE OLIVITO, J.M. (2002): Actividad física adaptada en alteraciones de aprendizaje. Universitat de València.
- DOLL-TEPPER, G. (1994): Deporte Adaptado. Perspectiva social En Apunts, nº38.
- ESCRIBÁ FERNÁNDEZ-MARCOTE, A. (1998): Los juegos sensoriales y psicomotores en educación física. Gymnos editorial.
- I.B.S.A. (Asociación Internacional de Deportes para Invidentes), (1989): Manual IBSA. O.N.C.E., Madrid
- MARTÍN SÁNCHEZ, F. et. al. (1988): Educación física y deportes para minusválidos psíquicos. Gymnos editorial.
- MOLINA GARCÍA, S. (1994): Bases psicopedagógicas de la Educación Especial. Alcoi. Ed. Marfil.
- RUIZ PÉREZ, L.M. (1994): Desarrollo motor y actividades físicas. Gymnos Editorial.
- SIMARD, C. et. al. (2003): Actividad física adaptada. Inde, Barcelona.
- TORO, S., ZARCO, J. (1995) Educación Física para niños y niñas con necesidades educativas especiales. Ediciones Aljibe.
- TORRALBA JORDÁN, M.A. (2004): Atletismo adaptado para personas ciegas y deficientes visuales. Editorial Paidotribo, Barcelona
- VVAA (2003): Educación física adaptada para primaria. Inde, Barcelona.
- VVAA (2003): Actividad física adaptada. Tàndem, 11 (monogràfic). Graó, Barcelona